

PRILOG 3. Ciljevi LRS LAG-a, uključujući dodanu vrijednost

Sadržaj

Opći i specifični ciljevi LRS LAG-a „MORE 249“	2
Opći cilj LRS, Specifični cilj LRS, Potrebe, Intervencije	5
Pregled Općih i Specifičnih ciljeva LRS-a „LAG-a „More 249“ u odnosu na ciljeve SP ZPP-a	6
Prikaz kriterija na temelju kojih projekti iz intervencije doprinose provedbi koncepta Pametnih sela....	6

Opći i specifični ciljevi LRS LAG-a „MORE 249“

Naziv općeg cilja	Kratki opis općeg cilja	Naziv specifičnog cilja	Kratki opis specifičnog cilja
OC 1. Poticanje rasta, razvoja i zapošljavanja u sektoru poljoprivrede	PG-ovi trebaju iskorak na tržište kroz potpore ulaganja u novu, moderniju opremu s ciljem poboljšanja i povećanja prinosa, ali i stvaranja preduvjeta za razvoj postojećih djelatnosti. U budućem razdoblju upravo „profesionalizacija“ poljoprivrednika trebala bi potaknuti unaprjeđenje i rast poljoprivrednih gospodarstava i stvoriti preduvjete kako bi se zadržalo postojeće ili stvorilo novo radno mjesto.	SC 1.1. Povećanje konkurentnosti i održivosti uz modernizaciju i razvoj postojećih usluga na poljoprivrednom gospodarstvu	Osim profesionalizacije u svim oblicima važno je potaknuti poljoprivrednike na uvođenje modernih i tehnološki naprednih alata i opreme u proizvodnji te razvijanje djelatnosti radi postizanja ravnoteže. S obzirom na to da zapošljavanje ovisi o puno faktora, ostvarenjem specifičnog cilja omogućit će se veći učinak usporedno s ili bez porasta broja zaposlenih.
OC 2. Povećanje atraktivnosti ruralnog prostora kroz raznolikost sadržaja i promociju kulturne baštine i gastronomije	Funkcionalnost i pristupačnost društvene i turističke infrastrukture lokanom stanovništvu, kao i posjetiteljima i turistima važno je oplemenjivati kroz povećanje dostupnosti i kvalitete različitih sadržaja. Kako bi vrijedni proizvodi i sam ruralni prostor imao mogućnosti bolje prodaje i bolje posjećenosti te stvarao veću vrijednost i prihode ljudima koji na njemu žive, potrebno je promovirati lokalnu gastronomiju, ali i kulturnu baštinu te kako je ranije naglašeno iste poticati tokom cijele sezone. Isto bi omogućilo da se osim manifestacija koje se odvijaju ljeti, manifestacijama izvan sezone pridonese proširenju turističke sezone.	SC 2.1. Unaprjeđenje ruralne infrastrukture	Veći broj različitih sadržaja i dostupne javne infrastrukture s iskorištenim potencijalom povećat će atraktivnost ruralnog prostora.
		SC 3.1. Jačanje identiteta i promocija LAG područja	Većim brojem manifestacija i promocijom kulturne baštine ruralnog prostora kroz nabavku moderne opreme omogućit će se sinergijski učinak s proizvodnjom na prostoru LAG-a „More249“.

Postavljena su dva opća cilja u okviru kojih imamo tri specifična cilja. Opći ciljevi usklađeni su sa strateškim ciljevima Zajedničke poljoprivredne politike.

OC 1. Poticanje rasta, razvoja i zapošljavanja u sektoru poljoprivrede

Ovim općim ciljem LAG „More 249“ želi doprinijeti horizontalnom (međusektorskom) cilju ZPP-a. Veliki broj poljoprivrednih gospodarstava na LAG području s izraženom starosnom strukturom ukazuje na potrebu za modernizacijom, ulaganjem u digitalizaciju i razvoj

postojećih usluga čime bi se osigurala stabilnost dohotka i zadržavanje postojećih i/ili novih radnih mjesta. Osim većeg broja malih poljoprivrednih gospodarstava, prisutan je određen broj srednjih i velikih gospodarstva koji su spremniji na inovacije i digitalizaciju u poljoprivredi.

Ovaj cilj je mjerljiv brojem očuvanih i novostvorenih radnih mjesta te povećanom ekonomskom veličinom PG-a što će ujedno biti postavljeno kroz kriterije za bodovanje.

Uz ovaj opći cilj kao specifičan cilj postavljen je *SC 1.1. Povećanje konkurentnosti i održivosti uz modernizaciju i razvoj postojećih usluga na poljoprivrednom gospodarstvu.*

Osim zapošljavanja, smatra se da je važno da poljoprivrednici ulažu u moderne alate i opremu u proizvodnji. Tako bi se zadovoljavanjem ovog specifičnog cilja stvorili preduvjeti za brži razvoj i održive prihode. Ovdje se osim modernizacije, naglašava moguće postavljanje kriterija kojima se dosežu i horizontalni ciljevi Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske, a to je digitalizacija. Upravo za isto je istaknut interes poljoprivrednika naročito onih mlađih, na radionicama za izradu ove LRS. Uz samo moderniziranje važno je razvijati postojeće usluge na poljoprivrednim gospodarstvima.

OC 2. Povećanje atraktivnosti ruralnog prostora kroz raznolikost sadržaja i promociju kulturne baštine i gastronomije

Općim ciljem 2. želi se doprinijeti razvoju ruralnog prostora, njegovoj atraktivnosti, boljoj prepoznatljivosti i jačanju identiteta područja. Kako bi se povećala dostupnost sadržaja, potrebno je unaprijediti društvenu i turističku infrastrukturu, kao i urediti javne zelene površine i drugi sadržaj koji bi bio dostupan lokalnom stanovništvu. Osim toga, potrebno je jače djelovati na svijest i brigu lokalnog stanovništva, upoznati ih s kulturnom baštinom, tradicijom i gastronomijom te različitim tematskim aktivnostima djelovati na produženje turističke sezone.

Ovaj opći cilj prate dva specifična cilja:

SC 2. Unapređenje ruralne infrastrukture odnosi se na stvaranje boljih uvjeta života lokalnog stanovništva u vidu unapređenja infrastrukture koja zadovoljava njihove potrebe i osigurava bolju kvalitetu života.

SC 3. Jačanje identiteta i promocija LAG područja

Većim brojem manifestacija i promocijom kulturne baštine ruralnog prostora omogućit će se sinergijski učinak s proizvodnjom na prostoru LAG-a „More249“. Stoga bi se mjerio broj manifestacija, ali i njihova dužina, periodičnost kako bi se potaklo stalne sadržaje na području.

Kombinacijom dva opća cilja te tri specifična cilja LAG jasno i konkretno usmjerava svoj rad na zadovoljavanje ključnih potreba na svom području. U odnosu na dostupna sredstva za LAG omogućit će se jača usmjerenost i mjerljivi rezultati.

Kroz sve intervencije putem LAG natječaja postaviti će se kriteriji bodovanja koji će biti usmjereni doprinosu koncepta „Pametna sela“ te će se dodatno bodovati projekti koji uključuju inovativnost, digitalizaciju i usmjereni su na ublažavanje klimatskih promjena i zaštitu okoliša.

Cilj LRS LAG-a „More 249“ i dodane vrijednosti koji se odnose na intervenciju 1.1.1. Jačanje konkurentnosti i stvaranje preduvjeta za održivi dohodak poljoprivrednih gospodarstava

Intervencija odgovara na potrebu P 1 Osiguranje održivog dohotka koju su istakli dionici iz svih sektora prilikom izrade LRS-a, a naročito kroz izradu SWOT analize. Intervencija je namijenjena poljoprivrednicima, a doprinosi **Općem cilju 1. Poticanje rasta, razvoja i zapošljavanja u sektoru poljoprivrede.**

Obrazloženje: Dionici izrade LRS istaknuli se nekoliko ključnih izazova u poljoprivredi i ukazali na potrebu za promjenama kako bi se povećala konkurentnost i održivost poljoprivrednih gospodarstava. Sljedeći aspekti imaju ključnu ulogu u budućem razvoju sektora u poljoprivredi:

- **Profesionalizacija poljoprivrednika:** dionici smatraju da ne može doći do većeg rasta i unaprjeđenja poljoprivrednih gospodarstava ako ne dođe do profesionalizacije poljoprivrednika što predstavlja temelj za daljnji rast i razvoj gospodarstva. Profesionalizacija podrazumijeva zapošljavanje kvalificirane radne snage i ulaganje u stručnost kako bi poljoprivreda postala glavni izvor prihoda, a ne dodatni.
- **Praćenje suvremenih trendova** i ulaganje u modernizaciju: da bi poljoprivreda bila tržišno orijentirana i konkurentna, važno je pratiti suvremene trendove u proizvodnji. To uključuje ulaganje u inovativnu i modernu opremu koja omogućava veću učinkovitost i povećanje proizvodnje.
- **Starost nositelja** poljoprivrednih gospodarstava: Prema dostupnim statističkim podacima i provedenim natjecajima, uočava se da su nositelji gospodarstava na području LAG-a većinom osobe srednje i starije životne dobi i bez adekvatne stručne spremne. To stvara izazov u unapređenju gospodarstava jer stariji poljoprivrednici možda neće imati potrebnu obučenost za modernizaciju i primjenu novih tehnologija.
- **Generacijska obnova** poljoprivrednih gospodarstava: Da bi se osigurala dugoročna održivost poljoprivrede, potrebno je poticati mlade ljude da preuzmu vođenje poljoprivrednih gospodarstava. Kroz generacijsku obnovu, mladi ljudi mogu donijeti nove ideje, inovacije i omogućiti daljnji razvoj sektora.

Ovom intervencijom žele se ublažiti prethodno navedeni izazovi kako bi se stvorili preduvjeti budućem zapošljavanju u poljoprivredi što je ključno za osiguranje stabilnog razvoja sektora i zapošljavanje radne snage koja je kvalificirana i motivirana za rad u poljoprivredi.

Specifični cilj ove intervencije je: Povećanje konkurentnosti i održivosti uz modernizaciju i razvoj postojećih usluga na poljoprivrednom gospodarstvu.

Obrazloženje: Kroz napravljenu SWOT analizu, dosadašnje iskustvo s poljoprivrednicima i na temelju provedenih LAG natjecaja ističe se da se poljoprivredna gospodarstva suočavaju s izazovom zastarjele mehanizacije, što usporava njihovu konkurentnost. Potrebno je ulagati u modernizaciju opreme i alata kako bi se povećala produktivnost i konkurentnost, čime bi se potaknuo širi lokalni razvoj. Mnogi mladi poljoprivrednici iskazuju interes za uvođenjem digitalizacije i inovacija, ali suočavaju se s financijskim i obrazovnim preprekama. Uvođenjem novih tehnologija i održivih metoda proizvodnje moguće je ublažiti klimatske promjene i unaprijediti gospodarstva. S obzirom na visoki udio starijih poljoprivrednika, nužno je potaknuti mlade na preuzimanje gospodarstava.

Intervencija ima za cilj ojačati poljoprivredna gospodarstva kroz modernizaciju primarne poljoprivredne proizvodnje i prerade, uvođenjem inovativnih i digitalnih rješenja, s naglaskom na zaštitu okoliša i ublažavanje klimatskih promjena. Intervencija će pružiti potporu unapređenju znanja i vještina

potrebnog za korištenjem novih tehnologija i poduzetničkih vještina. Kako bi se potaknuo rast gospodarstava ovom intervencijom će se financirati i projekti koji će svojim aktivnostima dovesti do povećanja ekonomske veličine gospodarstva.

Dodatna vrijednost intervencije 1.1.1. Jačanje konkurentnosti i stvaranje preduvjeta za održivi dohodak poljoprivrednih gospodarstava u provedbi LEADER očituje se kroz sljedeće:

- bolje lokalno upravljanje putem lakše dostupnosti bespovratnim sredstvima, uključenosti lokalnih dionika koji su putem radionica, informiranja i anketnih upitnika sudjelovali u iskazivanju potreba i kreiranju intervencija;
- prilagođenosti natječaja i kriterija bodovanja specifičnostima i potrebama LAG područja;
- odabirom projekata i novih korisnika na LAG natječaju postižu se bolji rezultati i učinci te pridonosi lokalnom razvoju;
- odabirom projekata koji uključuju digitalna rješenja i doprinose ublažavanju klimatskih promjena čime doprinose konceptu „Pametno selo“

Opći cilj LRS, Specifični cilj LRS, Potrebe, Intervencije

Opći cilj LRS	Specifični cilj LRS	Potreba	Intervencija
OC 1. Poticanje rasta, razvoja i zapošljavanja u sektoru poljoprivrede	SC 1.1. Povećanje konkurentnosti i održivosti uz modernizaciju i razvoj postojećih usluga na poljoprivrednom gospodarstvu	P 1 Osiguranje održivog dohotka	1.1.1. Jačanje konkurentnosti i stvaranje preduvjeta za održivi dohodak poljoprivrednih gospodarstava
			1.2.1. Razvoj dodatnih usluga na poljoprivrednom gospodarstvu
OC 2. Povećanje atraktivnosti ruralnog prostora kroz raznolikost sadržaja i promociju kulturne baštine i gastronomije	SC 2.1. Unapređenje ruralne infrastrukture	P 2 Poboljšanje kvalitete života u ruralnoj sredini	2.1.1. Ulaganje u stvaranje dodatnog sadržaja/usluga u ruralnom prostoru
	SC 3.1. Jačanje identiteta i promocija LAG područja	P 3 Jačanje promocije lokalne gastronomije i kulturne materijalne i nematerijalne baštine	3.1.1. Potpora aktivnostima promocije lokalne gastronomije i kulturne baštine

Pregled Općih i Specifičnih ciljeva LRS-a „LAG-a „More 249“ u odnosu na ciljeve SP ZPP-a

<i>LRS</i>			<i>SP ZPP</i>
<i>Opći ciljevi</i>	<i>Specifični ciljevi</i>	<i>Intervencija</i>	<i>Specifični ciljevi</i>
OC1	SC 1.1.	1.1.1.	SC2, SC4, SC8
		1.2.1.	SC 8
OC2	SC 2.1.	2.1.1.	SC8
	SC 3.1.	3.1.1.	SC8

Prikaz kriterija na temelju kojih projekti iz intervencije doprinose provedbi koncepta Pametnih sela

r.b.	<i>Kriterij koji doprinosi provedbi koncepta „Pametnih sela“</i>	<i>Kriteriji LAG-a na temelju kojih se projekti svrstavaju u projekte koji doprinose provedbi koncepta Pametnih sela.</i>
1.	Inovativna i pametna rješenjima u selima	Korištenje novih inovativnih rješenja odnosi se na primjenu novih ideja, tehnologija i poslovnih modela kako bi se poboljšao životni standard, ekonomska održivost i kvaliteta života. Inovativna rješenja ne obuhvaćaju samo tehnološku inovaciju u poljoprivredi, već i širu transformaciju ruralnih zajednica kroz nove pristupe u svim sektorima života i rada.
2.	Digitalizaciju u poljoprivredi i ostalim društvenim aktivnostima u selima	Korištenje digitalnih rješenja s popisa digitalnih rješenja koja bitno pridonose poljoprivredi, nepoljoprivrednim djelatnostima ili ruralnom području, uključujući ulaganje u stjecanje znanja i vještina (primjerice: pametna rasvjeta, sustavi za precizno navodnjavanje, digitalne obavijesti, GPS, sustavi za praćenje i ostalo).
3.	Doprinos okolišnim ciljevima i ublažavanju klimatskih promjena u selima.	Korištenje obnovljivih izvora energije, energetske učinkovitosti, projektne aktivnosti se odnose na ekološku poljoprivredu, ekološko prihvatljivo pakiranje, ulaganja u stjecanje znanja i vještina za zelenu tranziciju.